

INFORME D'IMPACTE DE GÈNERE

1) DESCRIPCIÓ GENERAL DEL PROJECTE O NORMA

1.1 Denominació del projecte o norma

PROJECTE DE DECRET XX/2019, DE XX DE XX, DEL CONSELL, PEL QUAL ES CREA EL CONSELL VALENCIÀ DEL POBLE GITANO

1.2. Òrgan administratiu que la promou

DIRECCIÓ GENERAL DE L'AGÈNCIA VALENCIANA D'IGUALTAT EN LA DIVERSITAT

1.3. Context o àmbit d'actuació de la norma

1.3.1. Normativa d'igualtat

La Llei 9/2003 de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes, recull en el seu article 4 bis l'obligació d'incorporar un informe d'impacte per raó de gènere en el projecte normatiu que es reforça amb la recomanació feta pel Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, en la seua memòria de l'any 2010, d'acompanyar un informe sobre impacte de gènere en l'elaboració de projectes normatius del Consell.

La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes, incorpora a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 2002/73/CE i 2004/113/CE en relació a l'aplicació, en diversos àmbits, del principi d'igualtat de tracte entre dones i homes, com s'assenyala a la Disposició Final Quarta. Concretament, l'article 19 estableix que els projectes de disposicions de caràcter general i els plans d'especial rellevància econòmica, social, cultural i artística que se sotmeten a l'aprovació del Consell de Ministres hauran d'incorporar un informe sobre el seu impacte per raó de gènere, i aquest precepte, segons la Disposició Final Primera de la Llei, constitueix la regulació de les condicions bàsiques que garantiran la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i el compliment dels deures constitucionals, d'acord amb l'article 149.1.1a de la Constitució.

1.3.2. Objectius generals del projecte

- Aquesta normativa té per objecte garantir l'existència d'un nou òrgan consultiu que pretén ser un espai de reflexió i coordinació entre la població gitana, les diferents administracions de la Comunitat Valenciana i diferents actors socials.
- L'objectiu és contribuir d'aquesta manera a una convivència harmònica entre els distints grups i cultures que conformen la nostra societat, proposant mesures d'actuació que

permeten desenvolupar actituds que l'enriqueixen en la seua diversitat, la igualtat d'oportunitats, la igualtat de tracte, la igualtat de gènere i la no-discriminació de la població gitana.

- Al mateix temps, estableix principis i mesures destinades a garantir que les legítimes aspiracions i demandes de la comunitat gitana, amb promoció integral i assessorant en la planificació de les distintes actuacions proposades per la Generalitat, aconseguisquen avanços significatius en àrees diverses.
- El projecte també té l'objectiu d'estendre la participació de l'associacionisme gitano al desenvolupament de les polítiques generals. D'aquesta forma, aspira a incorporar la perspectiva particular de la població gitana, no només a les polítiques públiques que l'afecten, sinó també en tota l'acció normativa i administrativa de la Generalitat, de forma que les persones encarregades de desenvolupar qualsevol política pública tinguen en compte com afecta a aquesta població i l'impacte que pot tindre en ella, atesos els problemes particulars que patisquen dins de la societat.

1.3.3. Objectius per a promoure la igualtat entre dones i homes

Institucionalitzar la col·laboració i cooperació del moviment associatiu gitano i l'administració de la Generalitat per al desenvolupament de polítiques inclusives, d'igualtat i benestar social basades en la promoció integral de les dones gitanes, incorporant la perspectiva de la diversitat arrelada en la perspectiva de gènere en les actuacions i programes que es realitzen.

Visibilitzar la realitat de les dones gitanes i establir un marc de participació que evite la seua doble discriminació social, promoga el seu empoderament i les polítiques d'igualtat.

Donar veu al món associatiu de les dones gitanes que, com en la resta de la societat, en ocasions ha estat silenciada i ha trobat importants obstacles al seu desenvolupament lliure i independent.

Reflectir en l'àmbit institucional l'impuls que ha viscut en els últims anys l'associacionisme de les dones gitanes, amb iniciatives pròpies per al seu empoderament que incloguen tant la creació de noves associacions per a la defensa dels seus objectius específics com la promoció de la seua presència en espais representatius d'entitats gitanes amb una llarga trajectòria en la Comunitat Valenciana i el conjunt de l'Estat Espanyol.

Promoure, des de l'exemple de l'administració, la incorporació de dones gitanes als espais rellevants de decisió dins de l'àmbit de l'associacionisme gitano.

Contribuir al compliment de l'objectiu 6.1.6.2 de l'Estratègia Valenciana per a la Igualtat i la Inclusió del Poble Gitano, referit a la «inclusió visible de les dones gitanes en les polítiques públiques d'igualtat de gènere treballant de manera específica el feminisme romaní».

Incloure, en l'elaboració i aplicació de les polítiques públiques de la Generalitat, la visió de les dones gitanes. Mitjançant el Consell Valencià del Poble Gitano, l'objectiu és que aquesta visió s'incorpore a la promoció de polítiques adreçades a la igualtat de gènere i la no discriminació del Poble Gitano, però també a la resta de polítiques públiques de la Generalitat, a partir de la seua

experiència i dels tipus particulars de discriminació que patisquen.

2) ANÀLISI DE LA PERTINÈNCIA DE GÈNERE

Les polítiques públiques d'igualtat de gènere tenen com a finalitat transformar les condicions que fan que encara continuen les desigualtats entre dones i homes en els diferents àmbits de la vida personal, social, política, econòmica i cultural. La pertinença de gènere es transforma en un conjunt d'intencions, decisions, objectius i mesures adoptades pels poders públics per tal d'aconseguir la igualtat de gènere a la Comunitat Valenciana.

Les dones gitanes han sigut extremadament invisibles, més que les dones en general i han patit doble discriminació i d'exclusió tant als àmbits socials i educatius com econòmics i de poder. Aquesta invisibilitat ha afectat a la seua capacitat per promoure polítiques públiques que milloren les seues condicions de vida i la seua situació respecte dels homes gitanos i no gitanos.

La seua incorporació als àmbits de poder, a través del Consell Valencià del Poble Gitano, té com a objectiu, entre d'altres, garantir de manera més efectiva la consideració de les problemàtiques particulars de les dones gitanes i la promoció, des de l'administració, de les mesures necessàries per a adreçar aquestes problemàtiques.

3) ANÀLISI DE LA SITUACIÓ

La situació de les dones gitanes és, com a la resta de les dones, significativament més desigual en relació als homes gitanos i, per descomptat, en relació també amb els no gitanos. Aquesta situació afecta fins i tot a l'exercici efectiu dels drets i, en particular, a la seua participació en entitats associatives que lluiten per la igualtat i la inclusió del Poble Gitano.

És cert que encara no existeix un diagnòstic exhaustiu de la situació de les dones gitanes en relació amb la participació, atés que aquest es un dels objectius de l'Estratègia Valenciana per a la Igualtat i la Inclusió del Poble Gitano, l'aplicació de la qual encara s'està duent a terme. Malgrat això, existeixen algunes dades que poden donar una imatge, encara que siga només aproximada, a la seua situació.

En primer lloc, l'estudi «*Situación social y tendencias de cambio en la comunidad gitana en España*» de Miguel Laparra (2007) mostrava un important dèficit de participació d'aquesta població en espais socials polítics, econòmics i culturals de presa de decisions, tal com apunta l'Informe Previ de la Universitat d'Alacant per a l'Estratègia Valenciana per a la Igualtat i la Inclusió del Poble Gitano. El mateix informe assenyala que, com ocorre en el cas de la població general, les dones gitanes patien encara més aquestes dificultats d'accés als espais públics i la dinàmica comunitària, una tendència demostrada per l'Enquesta del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) a les Llars de la Població Gitana. Tot i que en l'informe sí que es fa referència a la participació de les dones en espais religiosos i específics de la població gitana que, en alguns casos és superior

fins i tot a la dels homes gitanos, també es remarquen les seues mancances de representació en organitzacions interètniques.

En segon lloc, l'accés de les dones gitanes a entitats associatives no implica, en la majoria dels casos, la seua presència en els espais directius d'aquestes. El procés participatiu per al disseny de l'Estratègia Valenciana per a la Igualtat i la Inclusió del Poble Gitano ha posat de manifest com, en moltes ocasions, la causa d'aquesta absència no és la falta de formació i capacitats directives i de lideratge de les dones gitanes, sinó la presència en les seues entitats associatives de dinàmiques de lideratge masculí similars a les ja conegudes en la població majoritària. Però, al mateix temps, l'anomenat procés participatiu ha sigut un excel·lent exemple de com l'administració pot impulsar una major visibilitat de les dones gitanes en el món associatiu fomentant la seua presa de la paraula i la seua presència en espais d'organització, moderació, i decisió.

La creació del Consell Valencià del Poble Gitano constitueix, en aquest sentit, una oportunitat idònia per incloure a la població gitana i, en especial a les dones, en espais de disseny, avaluació i seguiment de polítiques públiques.

4) PREVISIÓ DE RESULTATS

4.1. Presència de dones i homes.

El Consell Valencià del Poble Gitano tindrà, entre altres objectes, garantir el dret a la igualtat real de les dones gitanes. Per això les dones gitanes han d'estar presents, de manera paritària amb els homes, en aquest òrgan consultiu i de participació.

4.2. Accés als recursos.

La creació del Consell Valencià del Poble Gitano promourà que s'identifiquen els recursos sanitaris, educatius, familiars, ocupacionals i d'altre tipus als quals poden accedir les persones gitanes i en concret, les dones gitanes i les seues famílies, i que represente una de les tasques més importants d'aquest projecte.

4.3. Participació en la presa de decisions.

Es preveu la creació del Consell Valencià del Poble Gitano com espai de participació ciutadana en matèria de drets a defensar i com òrgan consultiu, de manera que l'acció d'enfortir les mesures d'igualtat de les dones gitanes estarà present com a tasca prioritària.

4.4. Normes socials i valors.

Incloure la realitat del Poble Gitano en totes les polítiques públiques no es pot fer sense incorporar la perspectiva de gènere com a principi bàsic. En aquest sentit, el Consell Valencià del Poble Gitano avançarà, sense dubte, en el canvi social i de valors que té la seua base en la igualtat de gènere i la

igualtat en la diversitat. A més, la presència de dones gitanes en un espai de presa de decisions sobre polítiques públiques com aquest, contribuirà a eliminar estereotips al voltant de les seues capacitats de lideratge i participació en organismes directius tant del món associatiu gitano i no gitano com de la pròpia administració.

4.5. Compliment de la normativa en matèria d'igualtat.

La diversitat és una realitat que està transformant a gran velocitat les formes tradicionals d'entendre la vida i la convivència, i els drets que porta aparellats. Aquesta transformació està aconseguint una velocitat i progressiva acceptació i reconeixement social, la qual cosa obliga a les institucions a regular aquesta realitat. El concepte d'igualtat entre dones gitanes i homes gitanos i no gitanos és bàsic per a tindre en compte a tots els àmbits normatius.

5) VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE

L'impacte de gènere que tindrà la creació del Consell Valencià del Poble Gitano comporta una valoració **positiva** en tots els seus aspectes, ja que suposa el reconeixement institucional d'aquest col·lectiu i crea un espai en què aquestes dones puguen desenvolupar les seues capacitats de lideratge i les seues competències directives perquè la seua perspectiva pugua incorporar-se a l'elaboració, seguiment i avaluació de les polítiques públiques de la Generalitat Valenciana.

6) CONCLUSIONS, RECOMANACIONS I PROPOSTES DE MILLORA

En conclusió, amb tot l'anteriorment exposat i atenent al contingut pel que fa a la creació del Consell Valencià del Poble Gitano, objecte del present informe, pot inferir-se que la regulació que en ell es conté podrà coadjuvar a millorar la qualitat de vida de les persones gitanes i, en particular, de les dones gitanes i la seua participació i desenvolupament a tots els nivells.

Destaquem les següents actuacions:

- Assessorar i formular recomanacions a l'Administració per a lluitar contra la desigualtat i la discriminació de les dones gitanes. A aquest efecte, emetrà propostes d'actuació per a fomentar l'accés igualitari de les dones i les xiquetes gitanes als àmbits educatius, laborals i socials, per a potenciar la imatge de les dones gitanes com a transmissores i dinamitzadores de la identitat cultural gitana, així com per a difondre les aportacions que les dones gitanes fan a la seua comunitat i al conjunt de la societat.
- Participació mínima del 50% de dones. La composició i posterior renovació de les persones membres del Consell respondrà a criteris de participació mínima del 50% de dones.
- Seran vocals del Consell, havent de respectar la participació equilibrada per raó de gènere.
- Les candidatures podran incloure fins al nombre de vocalies que es trien en l'apartat per al qual es presenta la candidatura, sent dones almenys el 50% del total de les persones de la mateixa, als efectes de garantir el principi de paritat de gènere en la composició del Consell. En el cas de les vocalies previstes en l'apartat i) de l'article 7 del decret, les dos persones hauran de ser dones.

- Publicades les candidatures en la pàgina web de la conselleria amb competències en igualtat i inclusió del Poble Gitano, s'establirà mitjançant una resolució de la persona titular de la direcció general competent, termini i forma de votació telemàtica per part de les entitats que figuren en el llistat definitiu a què es referix l'apartat b)) del punt 2 de l'article 11. Només podran emetre vots en cada apartat les entitats que figuren en el llistat del mateix. Cada entitat podrà votar com a màxim al 50% del total de candidatures en aquells apartats en què tinga dret a fer-ho. A més, la votació haurà de ser paritària, és a dir, s'haurà de votar al mateix nombre de dones i homes o amb una diferència de u, en cas de ser imparell.
- La direcció general competent en igualtat i inclusió del Poble Gitano, tenint en compte els criteris establits en els punts anteriors i el compliment del mínim del 50% de dones i del 60% de persones gitanes, realitzarà una proposta de designació de les vocalies, amb les seues corresponents suplències, que serà elevada a la Presidència del Consell.

**Direcció General de l'Agència Valenciana
d'Igualtat en la Diversitat ViCIPi**

Unitat d'Igualtat

Firmado por José De Lamo Pastor el
20/11/2018 09:48:26

